

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

متن سخنرانی رئیس جمهوری اسلامی ایران در
مجلس ملی مردمی جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر

بسم الله الرحمن الرحيم

آقای رئیس،

نمایندگان محترم،

خواهران و برادران عزیز،

برای ما ایرانیان، الجزایر اگرچه در عرصه جغرافیا دور است، اما در ساحت معرفت و در افق فرهنگی و اجتماعی بسیار نزدیک است. متفکران و مردم این دو سرزمین گویا در فراز و نشیب‌های تاریخ با هم اندیشیده‌اند و با هم کوشیده‌اند.

زمانی ابن‌خلدون در اینجا - در «بجایه» و «تلمسان» - به ستایش دانشوران ایرانی و نقش آنان در پرچمداری علوم عقلی و نقلی پرداخت، «لباب المحصل» فخر رازی را دوباره نوشت و از سعدالدین تفتازانی و خواجه نصیرالدین طوسی به عنوان نشانه‌های حیات تمدن ایرانی حتی پس از حمله مغول سخن گفت. زمانی دیگر در آنجا - در ایران - انقلاب الجزایر و حماسه و تجربه ماندگار آن شعله آزادی و میل به رهایی را پرفروغ و پر دامنه کرد، جامعه ایرانی که درد استبداد و رنج استعمار را با تن و جان خود لمس کرده است، به روشنی، پایداری، انقلاب و پیروزی ملت الجزایر را بخشی از حافظه تاریخی و حیات سیاسی خود می‌داند. ما و شما در برابر دردها و درمان‌ها با هم رنج برده‌ایم و با هم شاد شده‌ایم.

اجازه می‌خواهم گوشه‌ای از نامه فرانس فانون متفکر آزاده غربی را که جان خویش بر سر آزادی و رهایی این سرزمین نهاد به دکتر علی شریعتی اندیشمند مبارز ایرانی که در آن سو اندیشید و کوشید شاهد بیاورم:

«نظر ویژه تو درباره احیای روح مذهبی و کوششت در حرکت بخشیدن به این قدرت بزرگ - که اکنون فدای اصطکاکات بی‌ثمر و گاه زیان‌آور داخلی و انحرافی می‌شود و یا به حالت فلج درآمده است

جمهوری اسلامی ایران رئیس جمهور

- برای نجات بخش بزرگی از انسان امروز که به باتلاق ذلت و مسخ و تقلید و شخصیت‌زدایی فرو می‌رود راهی است که تو در پیش گرفته‌ای و من گرچه راهم با تو جد است... اما می‌دانم که در پایان به یکدیگر خواهیم رسید و آن سرمزلی است که در آن، انسان خوب زندگی می‌کند.

در اندیشه امام خمینی (ره) و تجربه انقلاب اسلامی که برای ما ایرانیان آفتی نو و امیدبخش گشود، الجزایر سرزمین آزادی، عزت و شرف است. پس به جاست بگویم که همدلی‌ها، همانندی‌ها و همفکری‌های ما و شما، محصول رخدادهای گذرا و انفاق‌های ساده نیست. زیست محیط‌های فرهنگی، تاریخی و سیاسی و تجربه‌های گرانبها و مشترک، ما و شما را همبسته و همراه کرده است. نزدیکی اندیشه و عمل ما و شما، گران به دست آمده است، پس ارزان از کف نمی‌رود. هم‌سرشتی ایران و الجزایر امتیاز نیست، قاعده است، باید امروز این قاعده را بجویم و بیایم.

نمایندگان محترم،

حضار گرانقدر!

تنها دیروز ما مشترک و مشابه نیست، امروز و فردای ما نیز مشابه و مشترک است. ما با نیازها، مسائل و چشم‌اندازهای یکسانی در دوران و دنیای کنونی روبه‌رویم. ظرفیت‌ها و قابلیت‌های ما در مواجهه با این فرصت‌ها و تهدیدها می‌تواند مکمل و مؤید هم باشد.

دوست دارم در پارلمان که نماد و نهاد خواست و رأی ملت‌هاست و در برابر نمایندگان احزاب و نهادهای مدنی که نشانه بلوغ و توسعه سیاسی‌اند، به برخی از این ضرورت‌ها بپردازم: ما بیش و پیش از هر چیز نیازمند گفت‌وگو، پیشبرد مردم‌سالاری و تقویت نهادهای مدنی هستیم. ما به حکم آیین و اندیشه‌ای که داریم و به اعتبار پیشینه و پشتوانه‌ای که در فراز و نشیب تاریخ معاصر خویش به دست آورده‌ایم باید در پی عرضه و ارائه چهره‌ای مهربان و انسانی از دین چنان‌که هست و تصویری مردم‌سالار انسان‌مدار از سیاست چنان‌که باید باشد، باشیم. در دو سوی عالم انبوه عالمیان می‌خواهند گل به جای گلوله، مهر به جای قهر و مردم به جای خودکامگان بنشینند، اما می‌بینیم و می‌دانیم که زورمندان مغرور و

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تقدیس کنندگان خشونت در غرب و شرق هنوز امکان و قدرت این را دارند که لبخند امید را بر چهرهٔ عالم پخشکنند. ما به آن سبب که مسلمانی و از آن رو که جلوه‌های خشونت و انسان آزاری استعمار قدیم و پیدایی همانند میراث‌خواران جدید آن را از نزدیک دیده‌ایم باید سخن و راهی نو عرضه داریم. ما از درون دنیای اسلام و به نام اسلام بر گفت‌وگوی تمدن‌ها، تکیه می‌کنیم و به عنوان کسانی که از جنگ، ترور و خودکامگی بیشترین زیان‌ها را دیده‌اند بر «التلاف برای صلح» و «پیشبرد دموکراسی» تأکید داریم.

من پیش از این گفته‌ام که اگر گفت‌وگو، میان تمدن‌ها بخواهد سرفصل تازه‌ای در جهان و جامعهٔ امروز باشد باید فراتر از بردباری سلبی، در هم‌نگری و همکاری ايجابية بکوشد. در واقع دیگران را نباید فقط تحمل کرد بلکه باید با دیگران کار کرد.

به رغم همهٔ دشواری‌ها در دنیای موجود، این ضرورت می‌تواند راهنمای عمل ما در این دو سوی جهان اسلام باشد. سرمشق گفت‌وگو فقط دعوت به هم‌سخنی نیست. دعوت به همکاری نیز هست. اگر ارادهٔ معطوف به زور در عرصهٔ سیاست، به سوی ارادهٔ معطوف به عقاب در همه جا مایل کند، راه‌های نو برای توسعه و پیشرفت همه‌جانبه گشوده می‌شود.

در دورانی که اندیشه‌ها و سیاست‌های خشونت‌بار و زورمدار مدام موقعیت‌های ناامن و غیرمردم‌سالار به وجود می‌آورد، ما باید بتوانیم تصویری مبتنی بر گفت‌وگو، دموکراسی و خردورزی از آیین حیات بخش اسلام در جهان کنونی عرضه داریم. تردید نکنیم که تهدیدهای فراروی جهان اسلام، بخشی از تهدیدهای فراروی بشریت است. فزون‌طلبی، یک‌جانبه‌گرایی، غیریت‌سازی، خودکامگی، خشونت و عقب‌ماندگی در هر جا که باشد، ناامنی و نگرانی می‌آفریند. پس باید بتوانیم به نام اسلام منادی حقوق و حاکمیت مردم باشیم. به نام اسلام ستایش‌گر آزادی و مردم‌سالاری شویم و به نام اسلام مهر بورزی و به مدارا روی آوریم. این یک انتخاب سودمند است که تجربهٔ مشترک ما و شما بر ضرورت آن بیش از همیشه تأکید دارد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

صحبت از گذشته تاریخی بدون نگاه به آینده تنها یک کالبدشکافی است. گفت‌وگوهای تمدنی میان جهان اسلام و غرب برای هر دو حوزه تمدنی یک ضرورت آینده‌نگرانه است. رویکردهای خودمدار و غیریت‌ساز که خود را مالک مطلق حقیقت می‌دانند در دو سوی عالم اهل گفت‌وگو نیستند. اما مگر آن‌ها که در میان خود نیز به گفت‌وگو نمی‌اندیشند، نمایندگان واقعی تمدن‌ها نیستند؟ آنان که حق را در انحصار خود می‌پندارند، در هر جا و به هر نام که باشند، بندگان وهم‌اند. نه نمایندگان فهم. ذات تمدن‌ها گفت‌وگویی است و صورت آن‌ها همسایگی، اسلام همسایه دیوار به دیوار اروپاست و همسایگی ملت‌ها امری اختیاری نیست. ملت‌ها نمی‌توانند همسایگان خود را انتخاب کنند، بنابراین علاوه بر دلایل اخلاقی و فرهنگی به حکم ضرورت جغرافیایی و تاریخی اسلام و غرب چاره‌ای جز شناخت بهتر و دقیق‌تر از یکدیگر و اقدام به بهبود روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی خود ندارند.

آینده تمدنی جهان قابل تفکیک نیست چون گذشته آن را نیز نمی‌توان جدا از یکدیگر دید. پس بهتر است ما نیز خود را در آینده گفت‌وگو بینیم و چهره توانمند اسلام را در سامان گفت‌وگو نمایان کنیم.

اولویت دادن به دموکراسی و تقویت ساختارها، نهادها و رفتارهای دموکراتیک در جوامع اسلامی جلوه‌ای از این تلاش است. دموکراسی نسخه‌ای واحد ندارد. اما نتیجه‌ای واحد دارد: حق اساسی از آن ملت‌هاست، اما هویت تاریخی و توان ملی به شیوه تحقق آن در هر جا تنوع می‌بخشد.

در مسیر پیشبرد دموکراسی آنان که سود می‌برند دوستانان دین، آزادی، عدالت و پیشرفت‌اند و آنان که زیان می‌کنند طالبان خشونت، خودکامگی، خودمداری و غضب‌ماندگی‌اند، روشن است که هیچ ملت و دولت آگاه و هوشیاری زیان را بر سود ارجح نمی‌شمارد. از این رو راه تحقق دموکراسی برمی‌گزینند. من تلاش ملت شریف و دولت پرنشاط الجزایر به ویژه برادر عزیز و فرهیخته‌ام جناب آقای عبدالعزیز بوتفلیقه، متفکران مسلمان، نمایندگان مردم و احزاب سیاسی الجزایر را در این راه صمیمانه ارج می‌گذارم و امیدوارم که جهان اسلام بتواند از این تجربه و سرمایه ارزنده به خوبی بهره‌گیرد.

ملت سرفراز ایران نیز راه خود را برگزیده است. مردم‌سالاری، دینی‌نشاط و تجربه گرانسنگ ما در سطح ملی و گفت‌وگویی تمدن‌ها نقطه کانونی توجه ما در عرصه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی است. ملت ما به اعتبار

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

سرمایه‌ای که بیش از یکصد سال مبارزه مستمر خویش برای نیل به آزادی، استقلال و پیشرفت در پرتو دین اندوخته است و به انکای دستاوردها و رهیافت‌های ارزنده‌ای که در انقلاب اسلامی به دست آورده است، بر پیشبرد اصلاحات همه‌جانبه اصرار دارد.

ما و شما در این راه، تلخ‌کامی‌ها و شادکامی‌های مشابه داریم. ما و شما می‌توانیم در تداوم انقلاب‌هایی عمیق، پرامنه و مردمی، برپادارندگان نظام‌هایی مردم‌سالار باشیم. ما و شما به رغم زخم‌های جان‌سوزی که از خشونت و ترور و جنگ بر تن داریم، می‌توانیم مروّجان مدّرا و و گفت‌وگو و صلح باشیم. ما و شما می‌توانیم با وجود داغ‌هایی که از کینه و دشمنی دین‌گراان به دل داریم، دوست بداریم و درخت دوستی ینشانیم.

ما و شما سرمایه بی‌زوالی از ذهنیت و نگرش تاریخی و فرهنگی مثبت و از فهم و اراده مشترک در همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی داریم، پس حق داریم که امیدوار باشیم.

جهان امروز پیش از هر زمان به صلح، همزیستی، آزادی، عدالت و آبادی و مردم‌سالاری چه در عرصه ملی و چه در عرصه بین‌المللی نیازمند است و سیاست اسامی ما حرکت به سوی چنین جهانی است.

ما اعتقاد داریم که مصلحت ما، منطقه و جهان، در تثبیت و گسترش این سیاست راهبردی است. بر همین اساس، توسعه روابط خویش را با کشورهای جهان، بر پایه احترام متقابل، نفي هرگونه سلطه‌گری و سلطه‌پذیری و تأکید بر نهادینه شدن مقررات حقوق بین‌المللی و تلاش در جهت کاهش تنشج در سطح منطقه و جهان پی ریخته‌ایم. ما خواهان انجام وحدت و تقویت همکاری‌های همه‌جانبه کشورهای اسلامی هستیم و در این خصوص به ارتباط با کشورهای شمال آفریقا به ویژه جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر، اولویت داده‌ایم. ما اکنون بیش از پیش خود را ملزم به توسعه روابط با ملت و دولت دوست و برادر الجزایر می‌دانیم.

خوشبختانه نگرش و عملکرد مسؤولان دو کشور در سال‌های اخیر، نشان از شکل‌گیری روند پرشتابی از توسعه همکاری‌ها دارد. توجه خاص رئیس محترم جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر و سفر موفقیت‌آمیز ایشان به تهران شاهدهی بر این مدعاست.

جمهوری اسلامی ایران رئیس جمهور

سفر جناب آقای کروبی ریاست محترم وقت مجلس شورای اسلامی ایران به الجزایر را نیز باید گامی بلند در جهت تحکیم مناسبات پارلمانی‌های دو کشور و مآلاً روابط میان دو ملت دانست. برگزاری دو اجلاس کمیسیون مشترک همکاری در پایتخت‌های دو کشور و امضای بیست سند همکاری در زمینه‌های مختلف هم حاکی از اهتمام عملی به این مهم است. امیدوارم این سفر نیز زمینه‌های جدیدی برای دستیابی به توافق‌های راهبردی در توسعه مناسبات دو کشور بگشاید.

ما بر این باوریم که با پشت سر نهادن موفقیت‌آمیز این فصل از روابط، زمان آن رسیده است که تلاش‌های دولت‌ها و ملت‌های دو کشور معطوف به خلق الگوهای جدیدی در همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی شود. علاوه بر آن ما باید به شناسایی و بهره‌گیری بیشتر از توانمندی‌ها و امکانات مشابه و مکمل علمی، فرهنگی و اقتصادی دو کشور پردازیم. اگر چه اقدام‌های به عمل آمده در خور تقدیر است، اما واقعیت آن است که هنوز دو کشور نتوانسته‌اند به سطح مطلوبی از همکاری‌های ویژه اقتصادی و علمی که متناسب با ظرفیت‌ها و توانایی‌های کنونی است، دست یابند.

من به آینده روشن همکاری‌هایی که میان دو کشور آغاز شده است، به چشم‌اندازی که دو ملت برای تحقق آزادی، مردم‌سالاری و پیشرفت گشوده‌اند و به نقش مهمی که ایران و الجزایر در جهان اسلام برای پیشبرد گفت‌وگو و زدودن گرد خشونت و تنگ‌نظری از چهره نابناک دین یافته‌اند، اطمینان دارم.

واقعیت این است که ما و شما اراده کرده‌ایم تا در جهان امروز زندگی کنیم و رو به آینده گام برداریم. پس بپذیریم که

فلا بُدَ أنْ یستجیبَ القدرُ

«إذا الشعب يوماً أراد الحياة»

بسیار سپاسگزارم